

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2/2536

นาย เทียง ตรีวร พันธุ์ ใจท์ นาง นิทยา ตรีวร พันธุ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1132, ป.พ.พ. มาตรา 1722, ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.พ.พ. มาตรา 1129

ย่อ / หลักกฎหมาย

ขณะ ก. มีชีวิตอยู่ใจท์เป็นผู้ครอบครองหุ้นและใบหุ้นไว้แทน ก.เมื่อ ก.ผู้ถือหุ้นตายใจท์ชอบที่จะมอบใบหุ้นของก.แก่จำเลยซึ่งเป็นทายาทเพื่อนำไปเวนคืนให้บริษัทรับจำเลยลงทะเบียนเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทสืบไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1132 แต่ใจท์ไม่ได้ปฏิบัติตามบทกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งใจท์และจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของ ก.ต้องถือว่าใจท์ได้ครอบครองใบหุ้นของก.ไว้แทนทายาทของก.ต่อไป บันทึกลงแบ่งทรัพย์สินมีข้อความว่า ให้ทรัพย์สินที่อยู่ในนามของก.ตกเป็นของใจท์ แต่ต่อมาศาลฎีกาได้พิพากษาว่าบันทึกตกลงแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวเป็นโมฆะเพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 ไม่มีผลบังคับตามกฎหมายเพราะผู้ทำบันทึกต่างเป็นผู้จัดการมรดกของก.กระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดกจึงไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ตามกฎหมาย การที่ใจท์ยังคงครอบครองหุ้นและใบหุ้นของก.ไว้ต่อไป ต้องถือว่าได้ครอบครองไว้แทนจำเลยซึ่งเป็นทายาท จึงไม่อาจอ้างการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ขึ้นยันจำเลยได้

คำพิพากษา

ใจท์ฟ้องว่า ใจท์กับจำเลยทั้งสองได้ทำสัญญาแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในทรัพย์สินตลอดจนหนี้สินระหว่างใจท์กับนายเกรียงศักดิ์ตรีวรพันธุ์ ตกลงให้หุ้นบริษัทนครบริการขนส่งจำกัด ของนายเกรียงศักดิ์ จำนวน 500 หุ้น ตกเป็นของใจท์ ใจท์ได้ยึดถือครอบครองโดยสงบและเปิดเผยเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 5 ปีแล้วขอให้พิพากษาว่าใจท์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หุ้นบริษัทนครบริการขนส่ง จำกัด หมายเลข 1 ถึง 500 และให้จำเลยโอนชื่อนายเกรียงศักดิ์ ตรีวรพันธุ์ ในทะเบียนหุ้นดังกล่าวให้ใจท์หากไม่ปฏิบัติตามขอให้ถอนคำพิพากษาของศาลแพ่งและการแสดงเจตนาของจำเลยจำเลยทั้งสองให้การว่า ใจท์และจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของนายเกรียงศักดิ์ตามคำสั่งศาลชั้นต้นจนถึงขณะนี้การจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้นบันทึกตกลงแบ่งทรัพย์สินตามที่ใจท์อ้างในฟ้องเกิดขึ้นจากการหลอกลวงของใจท์และบันทึกข้อตกลงดังกล่าวใจท์และจำเลยที่ 1 ทำไปโดยขัดต่อกฎหมาย เป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดกและไม่ได้รับอนุญาตจากศาล ใจท์อ้างว่าครอบครองหุ้นพิพาทโดยไม่ได้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1129 จึงเป็นโมฆะ และฟ้องใจท์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 485/2527 ของศาลชั้นต้น ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า ใจท์ได้กรรมสิทธิ์หุ้นบริษัทนครบริการขนส่ง จำกัด หมายเลข 1 ถึง 500 ให้จำเลยโอนชื่อนายเกรียงศักดิ์ ตรีวรพันธุ์ ในทะเบียนหุ้นดังกล่าวให้ใจท์หากไม่ปฏิบัติตามขอให้ถอนคำพิพากษาของศาลแพ่งและการแสดงเจตนาของจำเลยจำเลยทั้งสองอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิจารณาลับให้ยกฟ้องใจท์ใจท์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ขณะนายเกรียงศักดิ์มีชีวิตอยู่ใจท์เป็นผู้ครอบครองหุ้นและใบหุ้นไว้แทนนายเกรียงศักดิ์ ดังนั้น เมื่อนายเกรียงศักดิ์ผู้ถือหุ้นตายใจท์จึงชอบที่จะมอบใบหุ้นของนายเกรียงศักดิ์แก่จำเลยซึ่งเป็น

ทนายทนายเพื่อนำไปเวนคืนให้บริษัทรับจำเลยลงทะเลเป็นหนี้ผู้ถือหุ้นของบริษัทสืบทอดไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1132 แต่โจทก์ก็ไม่ได้ปฏิบัติตามบทกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นเมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งโจทก์และจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของนายเกรียงศักดิ์จึงต้องถือว่าโจทก์ได้ครอบครองใบหุ้นและหุ้นของนายเกรียงศักดิ์ไว้แทนทายาทของนายเกรียงศักดิ์ต่อไป และวินิจฉัยว่า บันทึกลงแบ่งทรัพย์สินตามเอกสารหมาย จ.1 มีข้อความว่าให้ทรัพย์สินที่อยู่ในนามของนายเกรียงศักดิ์ตกเป็นของโจทก์ แต่ต่อมาศาลฎีกาได้พิพากษาว่าบันทึกลงแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวเป็นโมฆะเพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 ไม่มีผลบังคับตามกฎหมายเพราะโจทก์และจำเลยที่ 1 ผู้ทำบันทึกลงแบ่งทรัพย์สินต่างเป็นผู้จัดการมรดกของนายเกรียงศักดิ์กระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดก จึงไม่มีอำนาจที่จะทำได้ตามกฎหมาย เมื่อโจทก์และจำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจโอนหุ้นนายเกรียงศักดิ์ให้โจทก์แล้วการที่โจทก์ยังคงครอบครองหุ้นและใบหุ้นของนายเกรียงศักดิ์ไว้ต่อไป ก็ต้องถือว่าโจทก์ได้ครอบครองไว้แทนจำเลยซึ่งเป็นทายาทโจทก์จึงไม่อาจอ้างการครอบครองปรปักษ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ขึ้นยันจำเลยได้พิพากษายืน

องค์คณะ

ปรีชา เฉลิมวณิช · บุญส่ง วรรณกลาง · เรืองธรรม ลัดพลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2/2536>